

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเชิงประเมิณการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2529 ของครู
โรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 11 โดยศึกษาว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับ
การวัดและประเมินผลการเรียนมากน้อยเพียงใด ครูได้ปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน
พ.ศ. 2529 ถูกต้องเพียงใด มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบมากน้อยเพียงใด ศึกษาความ
สัมพันธ์ระหว่างความรู้การปฏิบัติ และปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ.
2529 ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อระเบียบ และศึกษาวิธีการที่ผู้บริหารใช้บริหารระเบียบ
ประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 โดยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างครูโรงเรียนรัฐบาลและครู
โรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในเขตการศึกษา 11 จำนวน 453 คน เป็นครูโรงเรียนรัฐบาลจำนวน 331 คน และครูโรงเรียน
เอกชนจำนวน 122 คน ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลจำนวน 22 คน และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
จำนวน 11 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้นจำนวน 486 คน โดยผู้วิจัยได้สร้าง
แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน สร้างแบบสอบถาม
เพื่อถามวิธีการปฏิบัติ ปัญหาในการปฏิบัติ และความคิดเห็นที่มีต่อระเบียบและสร้างแบบสอบถาม
เพื่อถามวิธีการบริหารระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ
ของคะแนนความรู้ ร้อยละของวิธีการปฏิบัติตามระเบียบและวิธีบริหารระเบียบ หาค่ามัธยฐานเลขคณิต
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ คะแนนการปฏิบัติ ระดับปัญหา และระดับความคิดเห็น
แล้วนำมาเปรียบเทียบกันตามหมวดวิชาและประเภทของโรงเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที เปรียบ-
เทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ การปฏิบัติ และปัญหาของครูในแต่ละหมวดวิชา ในแต่ละ
ประเภทของโรงเรียน โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง
ความรู้ การปฏิบัติ และปัญหาของครูในโรงเรียนแต่ละประเภท โดยสูตรสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน
แล้วทดสอบความมีนัยสำคัญด้วยการทดสอบค่าที ต่อจากนั้นมา สุ่มข้อมูลในรูปตารางประกอบ
ความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน

1.1 โดยเฉลี่ยครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย โดยที่ครูโรงเรียนรัฐบาลมีคะแนนความรู้ร้อยละ 55.47 ของคะแนนเต็มจากแบบสอบถามการวัด ส่วนครูโรงเรียนเอกชนมีคะแนนความรู้ร้อยละ 33.67 ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความรู้ที่น้อยที่สุดในเรื่องการวิเคราะห์ข้อสอบ (ครูโรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 42.30 ครูโรงเรียนเอกชนร้อยละ 37.54)

1.2 ครูโรงเรียนรัฐบาลมีระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนสูงกว่าครูโรงเรียนเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ครูโรงเรียนรัฐบาลมีระดับความรู้สูงกว่าครูโรงเรียนเอกชนในทุกหมวดวิชา และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ภาษาไทย และหมวดวิชาสังคมศึกษา

1.3 ในโรงเรียนรัฐบาลครูในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มีระดับความรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนครูในหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ พื้นฐานวิชาอาชีพ ภาษาไทย สังคมศึกษา และหมวดวิชาพลานามัย ก็มีระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน แต่ครูในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มีระดับความรู้สูงกว่าครูในอีก 5 หมวดวิชาที่เหลือดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 ในโรงเรียนเอกชน ครูในหมวดวิชาต่าง ๆ ทั้ง 7 หมวดวิชา มีระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ.2529

2.1 ความถูกต้องในการปฏิบัติตามระเบียบ

(1) โดยเฉลี่ยครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ.2529 ได้ถูกต้องในระดับมาก โดยครูโรงเรียนรัฐบาลมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากับ 49.11 ส่วนครูโรงเรียนเอกชนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 47.96 (จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน)

(2) โดยเฉลี่ยครูโรงเรียนรัฐบาลปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ.2529 ได้ถูกต้องมากกว่าครูโรงเรียนเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามหมวดวิชา พบว่าในหมวดวิชาภาษาไทยและพลานามัย ครูโรงเรียนรัฐบาลปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องมากกว่าครูโรงเรียนเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(3) ในโรงเรียนรัฐบาล ครูในหมวดวิชาต่าง ๆ ทั้ง 7 หมวด คือ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ พื้นฐานวิชาอาชีพ ภาษาไทย สังคมศึกษา และพลานามัย ปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ.2529 ได้ถูกต้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(4) ในโรงเรียนเอกชน ครูในหมวดวิชาต่าง ๆ ทั้ง 7 หมวดวิชา ปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ.2529 ได้ถูกต้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 วิธีการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ.2529

2.2.1 วิธีการปฏิบัติก่อนสอน

(1) ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนสอนทุกบท โดยที่ครูโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละของการปฏิบัติ (ร้อยละ 86.10) สูงกว่าครูโรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 74.59)

(2) วิธีการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ ครูโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างละเอียดชัดเจนทุกบท แต่ครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ใช้วิธีเขียนอย่างละเอียดชัดเจนทุกบท และเขียนอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจเอง ในอัตราส่วนที่พอ ๆ กัน

(3) ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทบอกกิจกรรมที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติในรายวิชาที่สอนก่อนสอนทุกครั้ง โดยที่ครูโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละของการปฏิบัติ (ร้อยละ 79.15) สูงกว่าครูโรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 63.93)

(4) ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทออกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนสอนทุกบทเรียน โดยที่ครูโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละของการปฏิบัติ (ร้อยละ 81.27) สูงกว่าครูโรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 68.03)

(5) ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทบอกเกณฑ์ขั้นต่ำของการสอบผ่านให้เด็กเรียนทราบทุกรายวิชา โดยที่ครูโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละของการปฏิบัติ (ร้อยละ 93.35) สูงกว่าครูโรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 86.89)

(6) ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทประเมินผลก่อนเรียนเป็นบางครั้ง (รัฐบาลร้อยละ 61.03 เอกชนร้อยละ 74.59)

(7) วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลก่อนเรียน ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทใช้วิธีให้เด็กเรียนตอบคำถามปากเปล่า (รัฐบาลร้อยละ 71.98 เอกชนร้อยละ 70.80)

(8) การล่อนข้อมเสิร์มหลังการประเมินผลก่อนเรียน ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทล่อนเป็นบางครั้ง (รัฐบาลร้อยละ 64.98) เอกชนร้อยละ 54.87)

(9) วิธีที่ใช้ในการล่อนข้อมเสิร์ม ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภท ใช้วิธีล่อนพร้อมกันในห้อง (รัฐบาลร้อยละ 64.55 เอกชนร้อยละ 52.87)

2.2.2 วิธีการปฏิบัติระหว่างดำเนินการล่อน

(1) การพิจารณาจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะทำการประเมินว่าเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ระดับใด ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่พิจารณาเป็นบางจุดประสงค์ (รัฐบาลร้อยละ 48.64 เอกชนร้อยละ 57.38)

(2) ครูโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่ประเมินผลการเรียนในระดับการนำไปใช้มากที่สุด (ร้อยละ 91.24) ส่วนครูโรงเรียนเอกชนประเมินผลการเรียนในระดับความเข้าใจมากที่สุด (ร้อยละ 80.33)

(3) การพิจารณาจุดประสงค์การเรียนรู้ว่าควรจะใช้เครื่องมือชนิดใดในการวัดผล ครูโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่พิจารณาทุกจุดประสงค์ (ร้อยละ 58.01) ครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่พิจารณาเป็นบางจุดประสงค์ (ร้อยละ 52.46)

(4) การวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ครูโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่วัดและประเมินผลทุกจุดประสงค์ (ร้อยละ 57.70) ครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่วัดและประเมินผลเพียงบางจุดประสงค์ (ร้อยละ 53.28)

- (5) การวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทใช้การทดสอบ (รัฐบาลร้อยละ 94.22 เอกชนร้อยละ 73.77)
- (6) การสอนซ่อมเสริมภายหลังจากผลการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทสอนเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 60.79 เอกชนร้อยละ 62.19)
- (7) วิธีการสอนซ่อมเสริมหลังการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทใช้วิธีสอนเป็นกลุ่มย่อย (รัฐบาลร้อยละ 65.85 เอกชนร้อยละ 50.42)
- (8) หลังการสอนซ่อมเสริมครูโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่ไม่ได้ปรับคะแนนจุดประสงค์ให้นักเรียน (ร้อยละ 41.90) แต่ครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ปรับคะแนนให้ในบางจุดประสงค์ (ร้อยละ 44.76)
- (9) การวัดผลระหว่างภาคเรียน ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ที่กลุ่มโรงเรียนกำหนดทุกจุดประสงค์ (รัฐบาลร้อยละ 77.64 เอกชนร้อยละ 69.67)
- (10) ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทบอกผลการประเมินผลให้นักเรียนทราบทุกครั้ง (รัฐบาลร้อยละ 93.05 เอกชนร้อยละ 81.15)
- (11) การสอนซ่อมเสริมหลังการประเมินผลระหว่างภาค ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทสอนซ่อมเสริมเฉพาะจุดประสงค์ที่ไม่ผ่าน (รัฐบาลร้อยละ 67.07 เอกชนร้อยละ 70.49)
- (12) วิธีการสอนซ่อมเสริมหลังการประเมินผลระหว่างภาค ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทใช้วิธีสอนเป็นกลุ่มย่อย (รัฐบาลร้อยละ 63.32 เอกชนร้อยละ 66.00)
- (13) ครูโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่ให้นักเรียนสอบแก้ตัวภายหลังจากการประเมินผลระหว่างภาค 1 ครั้ง (ร้อยละ 58.20) แต่ครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ให้สอบ 2 ครั้ง (ร้อยละ 49.24)
- (14) ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทประเมินผลพฤติกรรมด้านจิตพิสัยทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน (รัฐบาลร้อยละ 52.27 เอกชนร้อยละ 53.28)

(15) ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทประเมินผลพฤติกรรมด้านจิตพิสัย โดยการสังเกต (รัฐบาลร้อยละ 94.75 เอกชนร้อยละ 91.38)

(16) ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทปรับแก้พฤติกรรมด้านจิตพิสัยที่ไม่เหมาะสมทุกครั้งที่พบ (รัฐบาลร้อยละ 53.70 เอกชนร้อยละ 59.48)

2.2.3 วิธีการปฏิบัติในการประเมินผลปลายภาคเรียน

(1) ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภทประเมินผลปลายภาคเรียนตามจุดประสงค์ที่กลุ่มโรงเรียนกำหนดทุกจุดประสงค์ (รัฐบาลร้อยละ 81.27 เอกชนร้อยละ 69.67)

(2) หลังการประเมินผลปลายภาคเรียน ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองประเภท สอนซ่อมเสริมให้เด็กเรียนที่สอบไม่ผ่านเพียงบางครั้ง (รัฐบาลร้อยละ 42.90 เอกชนร้อยละ 45.08)

(3) การสอนซ่อมเสริมครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนใช้วิธีสอนเป็นกลุ่มย่อย (รัฐบาลร้อยละ 71.86 เอกชนร้อยละ 70.10)

3. ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529

3.1 โดยส่วนรวม ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากในด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านการสอนซ่อมเสริม และด้านการสอบแก้ตัว แก่ "ร" และ "มส" ส่วนครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากในด้านความพร้อมของครูผู้สอนและโรงเรียนด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านการวัดและประเมินผลตามระเบียบ และด้านการสอนซ่อมเสริม

3.2 ครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบมากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง

(1) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบประเมินผลการเรียนตามที่กระทรวงกำหนด

(2) ขาดหนังสือ เอกสาร วารสาร และสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ความรู้ใน
เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน

(3) ขาดบุคคลที่จะให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องการวัดและประเมินผล
การเรียน

(4) การวัดผลเพื่อเก็บคะแนนรายจุดประสงค์

(5) การวิเคราะห์ระดับของพฤติกรรมในแต่ละจุดประสงค์เพื่อการ
ประเมินผล

(6) การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของนักเรียน

(7) การประเมินผลพฤติกรรมด้านจิตพิสัย

ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติในเรื่อง

(1) การดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริมของโรงเรียน

(2) การสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียน "0"

(3) การนัดหมายให้นักเรียนมาสอบแก้ตัวตามจุดประสงค์

(4) การแก้ "ร" เพราะไม่ใช่เหตุผลที่ยุติ

3.3 ในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากในด้านเครื่องมือ
ในการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านการสอบแก้ตัว แก้ "ร" และ "มล" ส่วนครูโรงเรียน
เอกชนมีปัญหาในด้านความพร้อมของครูผู้สอน และโรงเรียน ด้านเครื่องมือในการวัดและ
ประเมินผลการเรียน ด้านการวัดและประเมินผลตามระเบียบ และด้านการสอนซ่อมเสริม ครูหมวด
วิชาวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน
เรื่อง

(1) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบประเมินผลการเรียนตาม
ที่กระทรวงกำหนด

(2) ขาดบุคคลที่จะให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องการวัดและประเมินผล
การเรียน

(3) การล่อนซ่อมเล็ริมตามจุดประสงค์ที่มักเรียนล่อนไม่ผ่าน

3.4 ในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากในด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านการล่อนซ่อมเล็ริม และด้านการล่อนแก้ตัว แก่ "ร" และ "มล" ส่วนครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากในด้านความพร้อมของครูผู้ล่อนและโรงเรียนด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านการวัดและประเมินผลตามระเบียบ และด้านการล่อนซ่อมเล็ริม ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องการดำเนินการคัดล่อนซ่อมเล็ริมของโรงเรียน และการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียน "0" ล่อนแก้ตัวได้เพียง 2 ครั้ง ส่วนครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องการวัดผล เพื่อเก็บคะแนนรายจุดประสงค์

3.5 ในหมวดวิชาต่างประเทศ ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากในด้านความพร้อมของครูผู้ล่อนและโรงเรียน ด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านการล่อนซ่อมเล็ริม ส่วนครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากในด้านความพร้อมของครูผู้ล่อนและโรงเรียน ด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านการวัดและประเมินผลตามระเบียบ ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องการล่อนซ่อมเล็ริมให้นักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียน "0" การแก้ "ร" เพราะเหตุสุจริต และขาดความรู้อะกัษะในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

3.6 ในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากในด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านการล่อนซ่อมเล็ริม และด้านการล่อนแก้ตัว แก่ "ร" และ "มล" ส่วนครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากในด้านความพร้อมของครูผู้ล่อนและโรงเรียน ด้านการล่อนแก้ตัว แก่ "ร" และ "มล" ครูในโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของนักเรียน

3.7 ในหมวดวิชาภาษาไทย ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากในด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านการล่อนซ่อมเล็ริม ส่วนครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากในด้านความพร้อมของครูผู้ล่อนและโรงเรียน ด้านการวัดและประเมินผลตามระเบียบ ด้านการล่อนซ่อมเล็ริม และด้านการล่อนแก้ตัว แก่ "ร" และ "มล" ในหมวดวิชาภาษาไทย ครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง

- (1) การวัดผลเพื่อเก็บคะแนนรายจุดประสงค์
- (2) การวิเคราะห์ระดับของพฤติกรรมในแต่ละจุดประสงค์เพื่อการ

ประเมินผล

- (3) การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของนักเรียน
- (4) การประเมินผลปลายภาคเรียนตามจุดประสงค์ที่กลุ่มโรงเรียนกำหนด
- (5) การประเมินผลพฤติกรรมด้านจิตพิสัย

3.8 ในหมวดวิชาสังคมศึกษา ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากในด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านการล่อนหล่อม เลื่อม และด้านการสอบแก้ตัว แก่ "ร" และ "มล" ส่วนครูโรงเรียนเอกชน มีปัญหาในทุก ๆ ด้าน ครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบประเมินผลการเรียนตามที่กระทรวงกำหนด

3.9 ในหมวดวิชาพลานามัย ครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากในด้านความพร้อมของครูผู้สอนและโรงเรียน ด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านการล่อนหล่อม เลื่อม และด้านการสอบแก้ตัว แก่ "ร" และ "มล" ส่วนครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหาในด้านความพร้อมของครูผู้สอนและโรงเรียน ด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านการวัดและประเมินผลตามระเบียบ และด้านการสอบแก้ตัว แก่ "ร" และ "มล" โรงเรียนเอกชนมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องการวัดผลเพื่อเก็บคะแนนรายจุดประสงค์

3.10 ในโรงเรียนรัฐบาลครูในหมวดวิชาต่าง ๆ ทั้ง 7 หมวดวิชา มีปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในโรงเรียนเอกชน ครูในหมวดวิชาต่าง ๆ ทั้ง 7 หมวดวิชา ก็มีปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ การปฏิบัติ และปัญหา

ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน การปฏิบัติตามระเบียบและปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบของครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความรู้กับการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ส่วนความรู้กับปัญหา มีความสัมพันธ์กันในทางลบ

5. ความคิดเห็นที่มีต่อระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529

5.1 โดยส่วนรวมครูโรงเรียนรัฐบาลเห็นด้วยกับระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องในระหว่างการเรียนการสอนจุดประสงค์ที่ประเมินผลแล้วนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ให้ล้นช่อม เสริมจนนักเรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ แต่ไม่มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงคะแนนให้ ครูโรงเรียนรัฐบาลเห็นด้วยในระดับน้อย

5.2 โดยส่วนรวม ครูโรงเรียนเอกชนเห็นด้วยกับระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 ในระดับมากทุกเรื่อง

5.3 โดยส่วนรวมครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นต่อระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง

(1) การกำหนดให้มีการสอบระหว่างภาคเรียนอย่างเป็นทางการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

(2) การล้นช่อม เสริมเฉพาะจุดประสงค์ที่นักเรียนสอบไม่ผ่าน

(3) การแก้ "ร" เพราะเหตุสุดวิสัย

(4) การแก้ "ร" เพราะไม่ใช่เหตุสุดวิสัย

(5) การสอบระหว่างภาคเรียนเพียง 1 ครั้ง มีปัญหาน้อยกว่าการสอบระหว่างภาคเรียน 2-3 ครั้ง

(6) นักเรียนที่สอบแก้ตัวสองครั้งแล้วยังไม่ผ่านให้เรียนซ้ำหรือเปลี่ยนเรียนในรายวิชาใหม่

5.4 ในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นต่อระเบียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง

(1) กลุ่มโรงเรียนกำหนดจุดประสงค์ของการประเมินผลระหว่างภาคและปลายภาคเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

(2) การประเมินผลพฤติกรรมด้านจิตพิสัยทำให้นักเรียนมีความประพฤติดีขึ้น

5.5 ในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นต่อระเบียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง

(1) การกำหนดให้มีการสอบระหว่างภาคเรียนอย่างเป็นทางการอย่างน้อยภาคละ 1 ครั้ง

(2) การแก้ "ร" เพราะเหตุสุดวิสัย

(3) การให้กลุ่มโรงเรียนกำหนดจุดประสงค์ของการประเมินผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน ทำให้การประเมินผลการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มมีมาตรฐานเดียวกัน

5.6 ในหมวดวิชาสังคมศึกษา ครูโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นต่อระเบียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง

(1) การกำหนดให้มีการสอบระหว่างภาคเรียนอย่างเป็นทางการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

(2) นักเรียนที่สอบแก้ตัวสอบครั้งแล้วยังไม่ผ่านให้เรียนซ้ำหรือเปลี่ยนเรียนในรายวิชาใหม่

6. วิธีการบริหารระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529

6.1 ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองประเภทแจ้งระเบียบและคำอธิบายระเบียบให้แก่ครูทุกคน ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่จัดประชุมอบรมครูเพื่อให้มีความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องปีการศึกษาละครั้ง ส่วนในโรงเรียนเอกชนไม่ได้จัดประชุมเพียงแต่ชี้แจงในวาระการประชุมปกติเท่านั้น

6.2 ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองประเภทจัดประชุมชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงรายละเอียดของระเบียบทุกปีการศึกษา การตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติตามระเบียบของครูผู้สอน ผู้บริหารส่วนใหญ่ตรวจสอบจากกลุ่มตบประเมินผลรายวิชา ในโรงเรียนทั้งสองประเภทส่วนใหญ่จัดทำเอกสารเก็บข้อมูลนักเรียนที่สอบตกในแต่ละวิชาทุกหมวดวิชา โรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่จัดนิเทศครูในหมวดภาคเรียนละครั้ง ส่วนโรงเรียนเอกชนจัดปีการศึกษาละครั้ง

6.3 การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนแก่ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลจัดทุกปีการศึกษา ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัด 2-3 ปีการศึกษาต่อครั้ง ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองประเภทจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อสอบที่ครูสร้างขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้

6.4 ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองประเภทคดีให้มีการล่อระหว่างภาค 1 ครั้ง การล่อนยอมเล่ริมให้กับนักเรียนได้ผลการเรียน "0" ส่วนใหญ่ครูผู้ล่อนต้องจัดทำเวลาและสถานที่ล่อนเอง ในกรณีที่ต้องคดีให้นักเรียนเรียนซ้ำในรายวิชาเดิม ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองประเภทให้ครูประจำวิชาจัดทำเวลาล่อนเป็นกรณีพิเศษ

อภิปรายผล

1. จากร้อยละของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนจะเห็นได้ว่าครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประทีป พงศ์อิศวรานันท์ (2529 : 101) ซึ่งพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนประมาณครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม เหตุที่ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย อาจเป็นเพราะว่า ครูสิ่งของที่เคยเรียนมาเนื่องจากไม่ค่อยได้นำไปใช้ปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อสอบ อีกประการหนึ่ง ครูที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนมีค่อนข้างน้อย โดยที่ครูโรงเรียนรัฐบาลเคยได้รับการอบรมร้อยละ 45.62 ส่วนครูโรงเรียนเอกชนเคยได้รับการอบรมร้อยละ 49.18

2. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ปรากฏว่าครูโรงเรียนรัฐบาลมีระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนสูงกว่าครูโรงเรียนเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าส่วนใหญ่ครูโรงเรียนเอกชนมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล ดังจะสังเกตได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ครูโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีถึงร้อยละ 84.89 ในขณะที่ครูโรงเรียนเอกชนมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีเพียงร้อยละ 67.21

3. จากผลการวิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนได้ปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 ได้ถูกต้องในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภา สิมป์เสิศ์เสถียร (2528 : 97-98) ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 ไปใช้ในโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร พบว่าทั้งผู้บริหาร ครูภาษาไทย และนักเรียน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า

โดยเฉลี่ยแล้ว ครูภาษาไทย ได้ดำเนินการตามหลักการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัย ถึงแม้ว่าครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชน จะปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 ได้ถูกต้อง อยู่ในระดับมากก็ตาม แต่ถ้าพิจารณาถึงรายละเอียดในการปฏิบัติจริง ๆ (จากตารางที่ 17) จะเห็นได้ว่าการประเมินผลการเรียนเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของนักเรียน และการล่อล่อมเสริมในกรณีต่าง ๆ เช่น การล่อล่อมเสริมหลังการประเมินผลก่อนเรียน การล่อล่อมเสริมให้กับนักเรียนที่ได้ผลการเรียน "0" ส่วนใหญ่ ครูทุกหมวดวิชาในโรงเรียนทั้งสองประเภท ปฏิบัติในลักษณะบางครั้งเท่านั้น นอกจากนี้ในระหว่างการเรียนการสอน ระเบียบกำหนดให้ครูผู้สอนทำการวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่เสมอ จุดประสงค์การเรียนรู้นักเรียนล่อล่อมไม่ผ่าน ครูจะต้องล่อล่อมเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ แต่ไม่มีการปรับแก้คะแนนจุดประสงค์นั้น ๆ ให้นักเรียน ซึ่งในประเด็นนี้ยังมีครูอีกจำนวนมากที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูโรงเรียนเอกชน

4. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 พบว่าครูโรงเรียนรัฐบาลปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องมากกว่าครูโรงเรียนเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ยังมีสถานศึกษาเอกชนหลายแห่งที่ยังมีคุณภาพต่ำ เนื่องจากมีอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ ครูมีคุณสมบัติไม่เพียงพอ และสถานศึกษาเอกชนยังขาดการนิเทศการศึกษา หรือการช่วยเหลือทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ จากรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 : 19-20) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูโรงเรียนเอกชนปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องน้อยกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล

5. จากการเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 ระหว่างครูโรงเรียนเอกชนพบว่า ครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวน 7 ปัญหา ส่วนครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากกว่าครูโรงเรียนเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เพียง 4 ปัญหา นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบปัญหาตามหมวดวิชาต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหา

มากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งพอที่จะสรุปได้ว่า ครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 มากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งเป็นไปตามลุ่มมิตฐานข้อคำถามที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลุ่มมาลี ฉันทรัชลอ (2522 : 60) ซึ่งพบว่าครูโรงเรียนเอกชนที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 มากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล เหตุที่ครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 มากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล อาจจะเป็นเนื่องจากเหตุผลเดียวกันกับที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ 4 ทั้งนี้เพราะสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว อาจส่งผลไปถึงปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องขาดการนิเทศการศึกษา ขาดการช่วยเหลือทางวิชาการจากรัฐ และครูมีคุณวุฒิต่ำ

6. จากการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน การปฏิบัติตามระเบียบ และปัญหาในการปฏิบัติของครูในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน กับการปฏิบัติและปัญหามีความเกี่ยวข้องกันน้อย และอาจจะเป็นเพราะว่าครูไม่ได้นำความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนไปใช้ในการปฏิบัติและแก้ปัญหาในการปฏิบัติมากนัก จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ การปฏิบัติ และปัญหามีค่าต่ำ

7. จากการศึกษาความคิดเห็นของครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทที่มีต่อระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 พบว่าส่วนใหญ่ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนมีความเห็นด้วยต่อระเบียบในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการไม่ปรับคะแนนจุดประสงค์ให้หนักเรียนในกรณีที่ไม่ได้เรียนซ่อม เล่มผ่านแล้ว ครูส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับน้อย การที่ครูมีความเห็นด้วยต่อระเบียบในระดับมากเช่นนี้ก็อาจเป็นสาเหตุหนึ่งส่งผลไปให้ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องในระดับมาก ดังได้กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากนี้ครูยังเห็นด้วยกับผลดีที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงระเบียบในระดับมากทุกเรื่อง แสดงว่าการปรับปรุงระเบียบสามารถแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดขึ้นได้มากที่สุดทีเดียว ตัวอย่างเช่นครูส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมาก ว่า การกำหนดให้หนักเรียนลอบแก้ตัวได้เพียงสองครั้ง ทำให้หนักเรียนมีความรับผิดชอบในการลอบแก้ตัวมากขึ้น ซึ่งแต่เดิมก่อนระเบียบกำหนดให้หนักเรียนลอบแก้ตัวได้โดยไม่จำกัด

จำนวนครึ่ง ทำให้เกิดปัญหาคือ นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการมาสอบแก้ตัว

8. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการบริหารระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 ของผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองประเภท พบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการบริหารในลักษณะเดียวกัน แต่ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละของการปฏิบัติสูงกว่าและปฏิบัติบ่อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เช่น การแจกเอกสารระเบียบและคำอธิบายระเบียบให้ครูทุกคน ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลปฏิบัติร้อยละ 90.09 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชนปฏิบัติร้อยละ 45.46 การคัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนแก่ครูผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่สุดทุกปีการศึกษา ส่วนผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่สุด 2-3 ปีการศึกษาต่อ 1 ครั้ง เหตุที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนดำเนินการต่าง ๆ ได้น้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาล อาจจะมีเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จะต้องลั่นหนังสือด้วย จึงทำให้มีเวลาจำกัดดำเนินการสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว ได้น้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาล

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย จึงควรคัดอบรมเพื่อให้ความรู้ในด้านนี้แก่ครูผู้สอน โดยเฉพาะครูในโรงเรียนเอกชน ซึ่งมีระดับความรู้ต่ำกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล สำหรับครูโรงเรียนรัฐบาลนั้นควรคัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาอาชีวศึกษา ส่วนครูในโรงเรียนเอกชน ควรคัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในหมวดวิชาภาษาไทยก่อน เนื่องจากครูในล่องหมวดวิชาดังกล่าวมีร้อยละของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนต่ำที่สุดในโรงเรียนแต่ละประเภท สำหรับเนื้อหาที่ควรเน้น ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อสอบเนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความรู้ในเรื่องการวิเคราะห์ข้อสอบน้อยกว่า เรื่องอื่น ๆ

2. จากการศึกษาวิธีการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้องในเรื่องการปรับคะแนนจุดประสงค์ให้นักเรียน ตามระเบียบนั้นกำหนดไว้ว่า ในระหว่างการเรียนการสอนในแต่ละภาคเรียน ให้ผู้สอนดำเนินการสอนและวัดผลการเรียนรู้ทุกจุดประสงค์ ถ้าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถไม่ถึงเกณฑ์ของจุดประสงค์ ให้ครูสอนซ่อมเสริมจนนักเรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ แต่ไม่มีการปรับคะแนนให้

แต่ผลจากการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ปรับคะแนนให้นักเรียนตามจุดประสงค์ที่ผ่าน นอกจากนั้นการคัดให้นักเรียนสอบแก้ตัว หลังจากประเมินผลระหว่างภาคอย่างเป็นทางการตามระเบียบกำหนด นักเรียนสอบแก้ตัวได้ 1 ครั้ง แต่ผลจากการวิจัยพบว่าครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่คัดให้นักเรียนสอบแก้ตัว 2 ครั้ง ซึ่งในประเด็นดังกล่าว ผู้ที่เห็นว่ารับผิดชอบควรจะได้ทำการชี้แจงแก้ไขเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป สำหรับการประเมินผลก่อนเรียน และการล่อล่อมเสริมในทุก ๆ กรณี ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ควรจะหาวิธีการให้ครูผู้ล่อล่อมปฏิบัติตามระเบียบให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากส่วนใหญ่ ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทประเมินผลก่อนเรียนและล่อล่อมเสริมในกรณีต่าง ๆ เป็นบางครั้งเท่านั้น

3. จากการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 พบว่าครูโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหามากในด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านการล่อล่อมเสริม และด้านการสอบแก้ตัว แก่ "ร" และ "มล" ส่วนครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหามากในด้านความพร้อมของครูผู้ล่อล่อมและโรงเรียน ด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนด้านการวัดและประเมินผลตามระเบียบ และด้านการล่อล่อมเสริม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทางกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะได้หาหนทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น สัตห้าวารสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนแจกไปตามโรงเรียนต่าง ๆ สัตเจ้าหน้าที่นิเทศและติดตามผลการปฏิบัติตามระเบียบ รวมทั้งจัดอบรมบุคลากรทางด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนเพิ่มขึ้น ในส่วนของโรงเรียนเองก็ควรที่จะได้มีการจัดประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ เพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ทันทั่วทั้ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2529 ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาระเบียบของระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลครบทั้งสองระดับ

2. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 11 เท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาในเขตอื่น ๆ เพื่อให้เป็นการศึกษาที่สมบูรณ์ครอบคลุมทุกเขตการศึกษา